

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Collegium Universi Juris Canonici

Engel, Ludwig
Salisburgi, 1693

21. De Pignoribus & aliis Cautionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61596)

nam intulerit per Text. & Interpretes in
Feudum. Qualiter Dominus pro-
curat epruetur. Si verò Dominus aliud
 pro electum committat, ob quod depor-
 tum, vel in bannum declarari mereatur, Va-
 falli obligationem ad fidelitatem & servitia
 nullam suspendi, usque dum dominus re-
 tractatur, tradit Andreas Gail. *de Pace pu-*
bl. 2. c. 15. ubi n. 15. advertit, quod
 nullitas bonis Domini ob crimen lese Ma-
 jestatis ex primo capite Legis Julie, videli-
 cet de prodicionem, vel invidias in Impera-
 tum aut Imperium structas, Vafalli impo-
 sitionem debeant Feuda ab Imperatore vel Im-
 pecto, quibus illa applicentur, recognoscere.

De Judicio Causarum Feudalium.

Quis judicare debeat, si circa rem feuda-
 lem oritur, pluribus dicitur in *lib.*
1. de foro compet. Sumariter tres casus
 distinguendi sunt.

I. Si oritur inter duos Vafallos ejus-
 dem domini; ut si alter partem Feudi vel totum
 petat, quod alter possidet, tunc domi-
 nus iudex erit. *c. 1. §. praterea. de Prohibi-*
ta feudi alienatione per Fridericum. Li-
 cet fortassis reus conventus Clericus sit; quia
 in causa feudali etiam Clericus coram Do-
 mino respondere debet. *c. verum. c. ex*
transmissa. & ibi DD. de foro competenti.

II. Si oritur inter Vafallum & extraneum,
 vel etiam inter dominum & extraneum,
 ut quia extraneus aut dominium abso-
 lutum, aut servitutem, aut quid simile præ-
 tendit, tunc cognitio judicialis ad ordinari-
 um iudicem spectat.

III. Si controversia sit inter Dominum, &
 Vafallum, subdistingendum est, an agatur
 super ipsa rei feudalis proprietate, ut quia
 Vafallus negat rem esse Feudalem: vel an a-
 gatur super jure aliquo accidentali, ut quia
 Vafallus constituitur quidem feudum, sed

negat Domino servitia? &c. Priori casu ju-
 dex ordinarius judicabit; posteriori verò Pa-
 res Curia; & dicuntur Pares Curia reliqui
 Vafalli, qui ab eodem domino Feuda tenent.
 Non tamen omnes Pares iudices erunt, sed
 ij, quos dominus, & Vafallus ad judicandum
 elegerint: nam & dominus quosdam eligit,
 & vafallus quosdam, atque illi sic electi ju-
 ramentum de recte judicando præstabunt.
cap. 1. de Controversia feudi apud pares
terminanda. Quodsi dominus Pares Curia
 non habeat, tunc vel apud iudicem ordi-
 narium, vel apud arbitros litigium decide-
 tur. Videatur etiam Joann. Köppen, *J. Feudalis*
lib. 2. c. 2. Consuetudine quoque, pacto in-
 vestiturae, vel statuto particulari introducto
 posse aliud iudicium non adhiberi paribus,
 tradit Vult. *d. c. 2. n. 41. Zaf. p. 11. n. 10.*
Schrad. p. 10. sect. n. 44.

Utrum demum sententia lata in causa Feu-
 dali contra Vafallum præjudicet agnatis ad
 causam non citatis, videatur Fachin. *l. 7.*
Controv. c. 103. qui contra alios affirmati-
 ve concludit *arg. l. ex contractu. 44. ff.*
de Re judicata. ubi sententia lata contra in-
 stitutum nocet substituto. Vid. tamen Text.
 & DD. in *l. sepe 63. ff. de Re judicata.*

TITULUS XXI.

De Pignoribus & alijs Cautionibus.

SUMMARIA.

1. Pignus quid, & quomodo differat ab hypotheca?
2. Pignus quoruplex.
3. Hypotheca tacita quibus casibus constituitur.
4. Hypotheca mercium cessat post venditionem earum.
5. Pignus super quibus rebus constitui possit.
6. Ex pignore datur realis actio contra quemcumque possessorem.
7. Hypothecary creditores præferuntur chirographariis.

Bee e

8. De

8. De Ecclesia prelatione in bonis debitoris sui.

9. Pignoris distractio quando & qualiter liceat credito-
vi. & ibi de pacto legis commissorie.

10. Pignoris fructus debet creditor in sortem imputare,
exceptis certis casibus.

Pignus diversimodè sumitur: aliquando pro re ipsa in pignus datà: aliquando verò pro contractu & obligatione pignoris. Hoc posteriori sensu pignus rectè describi potest: quòd sit *obligatio legis vel hominis, quâ res alteri obligatur in securitatem debiti, ut si aliter satisfactum non fuerit, inde satisfieri possit.* Porro pignus propriissimè acceptum illud dicitur, quod Creditori traditur; unde & pignus inter contractus numeratur, qui re perficiuntur, & teste J. C. in l. plebs. 238. §. pignus. ff. de V. S. pignus à pugno dictum est, quòd res pignori obligata manu tradatur.

Si verò specialiter conventum sit, ut res absque traditione obligetur creditori (quod plerumque in rebus immobilibus, vel oppignoratione omnium bonorum fieri solet) talis obligatio *hypotheca* vocatur: atque communis utilitatis causâ introducta est, quia sæpè contingit, quòd aliquis vel in peregrinatione, vel etiam domi suæ tot & tanta mobilia, quæ tradere, aut immobilia, quorum possessionem alteri cedere possit, non habeat. Communiter tamen pignus & hypotheca inter se confunduntur, nec quoad effectum multum discrepant arg. l. res hypotheca. §. 1. ff. de Pignoribus.

Notanter dixi, pignus esse *obligationem legis vel hominis*: etenim pignus dividitur, quòd aliud sit *legitimum*, sive quod à lege ipsa introductum est, & aliud *conventionale*, quod ex conventionione & consensu partium constituitur.

Pignus legitimum subdividitur, quòd aliud sit *judiciale*, aliud *extrajudiciale*: *judiciale*, quod & *prætorium* dicitur, est,

quando actor ex decreto Judicis ob rem
manciam Rei, vel caulam executionis tra-
ditur in possessionem bonorum ipsius actoris
ut in Lib. II. Decretal. in Tit. De a-
mittitur in possessionem & in Tit. De a-
tentia & re judiciali a pluribus copu-

Legitimum extrajudiciale pignus
alio nomine *tacita hypotheca* vocatur
Iud dicitur, quod lex in certis quibus-
sibus & contractibus favore certarum
sonarum constituit.

Ita hanc tacitam hypothecam I. h-
seus in bonis cujuscumque debitoris
contractu l. 2. Cod. In quibus causis
tacite contrahatur.

II. Bona omnia tutoris & curatoris
obligata sunt pupillo vel minori pro
nistratore. l. pro officio. 20. Cod. de
nistrat. tutorum. & quia etiam
utitur jure minoris, c. 1. de in
restitut. idè DD. id ipsum exten-
& bona Prælati, vel Administrato-
sive, aut etiam hospitalium sint
ministrationem tacito pignore affec-
inc. ex literis. §. h. t. n. 11.

III. Bona mariti sunt uxori tacite
thecata pro restitutione dotis & bonis
paraphernalium. l. unica. §. 1. Cod. de
uxoria actione.

IV. Legatarijs & fideicommissarijs
hypotheca in bonis testatoris constituitur
i. Cod. Communia de legatis.

V. Qui in rem emendam vel emen-
dam pecuniam mutuam dedit, in causa
tacitam hypothecam consequitur
navem. 26. & l. quod quis. 24. ff. de
auctor. Jud. poss. l. in re dums. §. 1.
potiores in pignori.

VI. Omnia illata vel invecia in
conductam tacite hypothecata sunt
pro annua pensione, deteriorationem
ductæ. In prædijs tamen rusticis non

EMK

praedia, sed ipsi tantum fructus hypothecati
 elentur. l. 2. & 4. ff. In quibus causis
 praedia rustica fundi & agri; vel etiam
 fructuum conservandorum aut col-
 landorum gratia extructa. Praedia vero
 dicuntur, quae inhabitacionis causa
 extra Urbem extructa sunt.

Quod quoque notabile est, quod ex
 DD. sententia merces merca-
 torum in domum vel officinam conductam
 sicut quidem obligare locatori, sed
 quantumquandiu in domo existunt, ubi ve-
 strata fuerint, jure pignoris liberan-
 tur, nec ab emptore per actionem hypothe-
 cariam revocari possunt, ne alias nimum
 mercatores, qui propter
 praedium hypothecae difficulter merci-
 bus suarum emptores reperirent. Text. in
 com. tabernam. 34. ff. h. tit. Vi-
 detur etiam Harprecht in §. uli. Instit.
 Pignus modis re contrahitur obligatio.
 l. 2. & seq.

Pignus conventionale etiam duplex est,
 unum generale, alterum speciale. Generale
 dicitur, quando omnia bona obligantur,
 quod non tantum de bonis praesentibus, sed
 etiam futuris intelligitur, quamvis nomina-
 tum de futuris expressum non sit. l. fin. Cod.
 de rebus pignori obligari possunt. In hac
 generali obligatione non veniunt ea,
 quae verisimiliter in specie non fuisset
 obligaturus, ut sunt ea, quae ad usum quoti-
 dianam deserviunt, vestes, supellex, instru-
 mentaria & similia. l. 6. ff. de Pignoribus.

Speciale pignus illud dicitur, quando cer-
 tas in specie alicui obligatur, v.g. haec do-
 mus, haec catena aurea, &c. & isto jure pig-
 noris regulariter affici possunt res omnes,
 quae in commercio hominum sunt; & econ-
 trario quae extra humanum commercium sunt,
 etiam oppignorari nequeunt, veluti res sa-

cræ, sanctæ, homines liberi, &c. c. 1. h. 1.
 l. 1. §. eam rem. ff. Quae res pignori obli-
 gari &c. Imò etiam ipsum pignus, quod
 creditor accepit; alteri suo creditori in pig-
 nus dare potest; sed si penes primum credi-
 torem per solutionem debiti, aut aliam libe-
 rationem jus pignoris sublatum fuerit, resol-
 vetur & jus pignoris penes secundum credi-
 torem juxta vulgatum axioma: quod resolu-
 to jure dantis, resolvatur etiam jus accipien-
 tis, quando scilicet a jure dantis non tantum
 in produci, sed etiam in conservari dependet.
 Poterit tamen secundus creditor agere con-
 tra priorem, ut sibi vel debitum solvat, vel
 aliud aequè bonum pignus tradat. l. 1. Cod.
 Si pignus pignori datum sit. l. cum debito-
 re. 32. ubi Gl. ff. de Pignorat. actione.

Effectus pignoris est; quod afficiat rem
 ipsam, & ideo Creditor res pignori obliga-
 tas à quocunque possessore per actionem hy-
 pothecariam, seu (ut in §. Item serviana.
 7. Instit. de Actionibus vocatur) Servianam
 vel quali petere possit; attamen non prius
 contra tertium possessorem actio competet,
 quam si debitor & etiam fidejussor ejus ex-
 cussus fuerit, ijque solvendo non extiterint.
 Auth. hoc si debitor. Cod. de Pignoribus.
 Item si debitor sciente & consentiente credi-
 tore pignus alienaverit, censetur creditor
 obligationem pignoris remississe, & emptor
 securus erit. l. 2. Cod. de Remissione pig-
 noris.

Secundus effectus est, quod si debitor pro-
 pter nimum æs alienum bonis cedat, vel ob-
 aratus moriatur, ibique plures creditores
 concurrant, semper hypothecarij preferan-
 tur personalibus seu chyrographarijs Credi-
 toribus, inter ipsos autem hypothecarios,
 qui prior tempore, potior jure censetur, &
 praefertur illi, qui posterius sibi hypothe-
 cam constituit, nisi hic posterior speciale
 prioritatis privilegium habeat, sicut mulier

in bonis dotalibus: pupillus & minor in rebus ex pecunia sua comparatis, vel in bonis tutoris sui. Item qui in rem emendam, vel rescindendam, aut conservandam pecuniam credit, de quibus videatur *totus Titulus ff. & Cod. Qui potiores in pignore.* Andre. Gail. *Pract. observ. lib. 2. observ. 25.* Melonius & Beuterus in *Tract. de Jure Prælationis.*

8 Quod Ecclesiæ & Monasteria præponenda sint Creditoribus *Cyrogographis*, vulgò den Current- & Schuldneris licet expressam hypothecam sibi non constituerint, omnes facillè admittunt: Sunt verò multi, qui etiam *hypothecariis* creditoribus anteponunt cum Melonio de *Jure Prælat. p. 2. n. 15.* Beuth. *lib. 1. cap. 5.* ea enim inquirunt, quæ Juris divini sunt, & ad cultum divinum pertinent, non debent humanis legibus illigari, multominus supprimi, *l. Sancimus. Cod. 20. de SS. Eccles. & summa est ratio, quæ pro Religione facit, l. sunt Personæ. 43. ff. de Relig. & sumpt.*

Eamque sententiam & nos amplectimur, eò quòd & mulieri ratione bonorum dotalium, & fisco Jus prælationis habentibus expressè comparent Ecclesiam Tiraq. *privileg. 143. & 158.* Everhard. in *Top. in loco: à dote ad Ecclesiam, & in loco: à fisco ad Ecclesiam, n. 16.* Pulchrè Franch. & Pasq. de *contro. Reg. par. 2. q. 96.* Jacob Schult. ad *Modest. Pif. quest. 129.* atque ita consuetudine receptum esse testatur Joann. Köppen. *decif. 28. n. 25.* Si enim fiscus præfertur hypothecariis, quia est causa Principis, ergo magis Ecclesia, quia est causa Dei *Trid. Sess. 25. de Resor. c. 20. ibi: quæ ecclesiastici juris, tanquam Dei præcipua.* Deinde civitas habet prælationem, ergo & Ecclesia, quæ præfertur, vel saltem æquiparatur civitati. *l. ut inter. 27. Cod. de SS. Eccles.* Sciat tamen Ecclesia locuples erga depauperatos, & præsertim sine culpa

sua ad inopiam redactos debitores, quæ creditores, meminisse præcari debet. D. Ambrosij in *cap. aurum. 70. cap. 2. quest. 2.* videlicet subveniendo pauperum necessitatibus.

Idque multò magis procederet, si pecunia Ecclesiæ res empta probri quo casu sicut pupillo tacita hypotheca que privilegiata conceditur. *l. 7. ff. Qui potior. in pig. l. 4. C. de vo pig. dat.* ita non videtur Ecclesia neganda, quæ jure minoris utitur. *In int. rest.*

Item in bonis administratoris sui tacitam hypothecam exemplo minorum bonis Curatoris, communitè conat DD. *gl. ord. in cap. ex literis. 5. ff. de ta, & ibi. Panorm. num. 11. h. m. guzant. de pign. 4. membro. 7. par. cum seq. Köppen. d. n. 25. In Casibus*

Minus dubium est, si Monasterium Ecclesia crediderit, ut res alijs obligatæ executione militari v. g. propter iterum pub. debitas, vel ab oppressione aliena bellica liberarentur, tunc enim tantum pupillo vel Ecclesiæ: sed cuiuslibet theca privilegiata constituitur, quæ si pensis salvum pignus fecerit, *in l. dum. 5. cum seq. ff. Qui potior. in pig.*

Si Ecclesia vendat rem aliquam, quæ de pretio habeat, emptoris autem bona habentur, & res extet; quamvis fortè sciatur res ex pecunia Ecclesiæ comparatam, quasi Ecclesia mutuum pecuniam emendam dedisset, *argum. l. rogatus de Reb. cred. adeoque privilegiata hypothecam habeat, juxta superius dictum tamen per restitutionem in integrum sibi consulit Ecclesia vel Monasterium tunc rescisso contractu dominium revertitur ad Monasterium, & pro re vendita*

ENK

competet, qui autem vindicat fu-
rus est ante privilegia, inquit Ulpian. *in*
centri. 2. §. in bonis. ff. de Reb. aucto-
ritatis possid. de quo restitutionis Pri-
legio suo loco pluribus agitur.

Tertius si debitor in solutione cessave-
rit, tunc creditor pignus distrahere potest,
si pretio sibi satisfacere, & quidem, si
in pactum expressum potestas distrahendi
creditori, is statim jure distrahit, sin-
te de distractione nihil conventum sit,
tunc per trinam denunciationem, non una
die, sed per intervallum 10. dierum facien-
do debitor moneri debet, ut pignus per
denunciationem reluat; quod si neglexerit, de-
bitum pignus vendi poterit. Videatur Har-
pocritus. *in §. ult. Instit. Quibus modis re-*
venturabitur obligatio. n. 237.

Pactum autem, ut intra certum tempus
debito non soluto pignus pleno jure acqui-
ritur creditori, dicitur pactum legis com-
missoria, & tanquam usurarium reproba-
tur, eo quod pignus ordinariè plus valeat,
quam ipsum debitum. *cap. significante. 7.*
de ut. l. 1. §. seq. Cod. de Pactis pigno-
rum. Si tamen creditor ita pacifeceretur
cum debitore, ut debito intra certum tem-
pus non soluto pignus ipsi creditori juxta
modum viri arbitratum pro justo pretio vendi-
tur, non committeretur pactum legis com-
missoriae. *l. si fundus. 16. §. fin. ff. de*
Pignoribus Panorm. in dict. cap. signifi-
cante. num. 6.

Postremo admodum adnotandum, quod
si res frugifera sit creditori oppignorata,
& tradita, is ex tali pignore fructus non
accipere, sed debent in exonerationem for-
tis principalis computare, nisi fortè ali-
quam partem loco interesse propter lucrum
cessans aut damnū emergens vel aliam cau-
sam ab usura excusantem petere possit. Qua-
re si ex re oppignorata per decursum tem-
poris tot jam fructus perceperit, ut sum-

mam capitalem adaequent, pignus debitori
restituendum erit, *c. 1. §. 2. de Usuris e. cum*
cont. 6. b. 1. §. l. 1. Cod. de Pignoratitia acti-
one. Exceptio tamen est in marito, qui pro
dote uxoris sibi debitā accipiens pignus lu-
cratur fructus propter onera maritimonij *c.*
salubiter. 16. de Usuris. Item etiam in
domino Feudi; qui ex re feudali sibi oppi-
gnorata fructus percipere potest propter
quandam dominij utilis cum directo con-
solidationem, dummodò interim Vasallo
servitia remittantur. *c. 1. X. de Feudis & c.*
conquastus. 8. de Usuris. Qua de re am-
plius in *Lib. V. in Titul. de Usuris* dicitur.

TITULUS XXII.
De Fidejussoribus.

§. I.

Qui dicantur & esse possint Fide-
jussores

SUMMARIA.

1. Fidejussor quis dicatur.
2. Fidejussio an per quodvis pactum, vel etiam taci-
turnitatem fiat.
3. Fideiubere non possunt milites.
4. Neque Clerici, exceptis certis casibus.
5. Fidejussio Clerici an non tantum sit illicita, sed et-
iam invalida? disputatur in utraque par-
tem.
6. Fideiubere quando possint Religiosi, & Praelati Re-
ligionem?
7. De Fidejussionibus mulierum, & SC. Vellejano.
8. Ex Fidejussione quibus casibus mulieres obligentur?

Fidejussor ab ethymologia dicitur qua-
si fide sua jubens & intercedens, ut al-
teri credatur: & juxta communio-
rem descriptionem est ille, qui fidem suam
pro principali debitore interponit, ac
ejus obligationem in se quoque susci-
pit, principali nihilominus manente ob-
ligato.

Hac Fidejussio hodie non solum per so-
lemnem

Ecc e 3

lemnem